

ARISTOPHANIS ECCLESIAZUSAE

interpretatio Latina
STEPHANI BERGLERI

PRAXAGORA

LUCIDUM jubar (ô fulgens oculo) lychni rotafigulina elaborati,
Tenebrosis in locis apprime expetitur! (expecite!)
Originem enim tuam fortunasque exponemus.

Nam primum omnium, ô lychne, rota ductus, figuli labore,

5 Unoquoque in naso splendidos Solis honores habes, (solem imitaris.)

Da motu tuo signa flammae, quae faventia sint.

Tibi quippe uni jure aperimus nostrae consilia, quando

Et in cubiculis nostris, ubi varias rei Venereae schemas

Experimur, tu nobis ades,

10 Neque quisquam ex aedibus abigit

Oculum tuum implexorum corporum inspectorem.

Solus autem, ô lychne, in intimos usque femorum recessus

Luces, dum pullulantes eugii pilos deustulas:

Tum etiam nobis horrea tritico, Lyaeoque latice

15 Referta furtim referantibus ades. (enuntias tamen.

Ac in hisce omnibus facinoribus adjutor cum sis, nihil vicinis

Quamobrem conficius eris nostrorum consiliorum,

Quae Sciris mecum ceperunt mulieres amicae meae.

Sed, hem, earum nulla, quas venisse oportuit, etiamnum adest,

20 Et tamen ad diluculum praestituta erat concio:

Statimque sedes capiendae erunt nobis,

Quas olim Sphyromachus dixit, si fatis meministis,

Oportere cum meretricibus promiscue federe.

Quidnam autem sit? quid iis evenerit? an non affutas

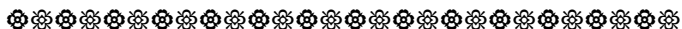
25 Ori barbas habent, quas ut haberent decretum fuerat?

An vero vestes virorum subducere

Iis difficile fuerit? at advenientem lucernam

Prospicio. Age, mihi retro huc concedendum est,

Ne forte, qui horum venit, vir aliquis fiet.

MULIER QUAEDAM, PRAXAGORA, ALIA MULIER, ALIA MULIER.

- 30 **M**UL. Nunc eundi tempus est; praeco enim (Gallus) modo
Nobis domo prodeuntibus altera vice cantavit.
PR. At ego, dum vos opperior, noctem totam
Pervigilo. Verum age, hanc vicinam e proximo
Neceffe est evocem leniter concrepans digitis:
- 35 Ei enim clam viro exeundum est. AL. MUL. Audivi modo
Pulfatiunculam digitorum tuorum, dum mihi induco calceos;
Quippe quae non dormiebam; siquidem vir, ô mea tu,
(Salaminius autem est quicum nupta sum ego)
Tota me nocte usque & usque agitavit in stragulis;
- 40 Itaque adeo illius vestem nunc demum capere potui.
Atat video prodeuntem Clinaretam & Softratam,
Et una cum iis vicinam hanc Philaenetam.
PR. Ecquid festinabitis vos? Sancte enim dejeravit Glyce,
Quae omnium postrema venerit, eam tribus vini
- 45 Congiis multatum iri, necnon cicerum semodio.
Euge, an non Melistichen vides illam Smicythionis conjugem,
In virilibus soleis festinantem? ea quidem una
Mihi videtur a viro exisse otiose.
MUL. Quid autem, nonne & Capeli (al. cauponis) uxorem Geufif-
tratam
- 50 Vides dextra manu lampada tenentem,
Praetereaue Philodoriti & Charetadae sponsam?
PR. Plane video horum tendentes: sed & cum iis longe plures,
Quantumcumque scilicet mulierum in hac urbe est, quae alicui rei
sunt.
AL. MUL. Ego tandem non sine labore, ô dilectae,

- 55 Domo me proripiens huc me ad vos penetravi. Vir enim meus
Totam noctem misere tuffiit, trichiis heri in coena offertus.
PR. Sedete igitur, ut vos, quando huc omnes conveniſſe
Video, de iis interrogem, quae in Sciris decreta funt,
Quo ſciam ea feceritis nec ne.
- 60 MUL. Ego fane: nam primum omnium, alas habeo & pilos
Hirfutiores & denſiores fruticeto, itidem ut convenerat.
Tum vero, quandoque vir ad forum ſeſe conferret,
Totum corpus perungens,
Stans ad ſolem caleſiebam, donec oleum cutis combiberet.
- 65 AL. MUL. Ego autem novaculam domo eieci
Statim a proxima concione, tata ut pilofa fierem,
Neque quidquam mihi cum muliere ſimile eſſet.
PR. Habetis vero barbas, quas habendas eſſe
Cum conveniremus decretum fuerat?
- 70 MUL. Per Hecaten, hanc ego pulcram naſta ſum.
AL. MUL. Ego itidem unam, ſed pulcriorem multo quam Epicratis
barba eſt.
PR. Vos autem quid ait? MUL. Habere ſe ajunt, aut ſaltem annuunt.
PR. Et quidem cetera a vobis, ut video, faſtitata funt;
Laconicas enim calceos habetis, & ſcipiones,
- 75 Veſtesque viriles, prout a nobis praeceptum fuerat.
MUL. Ego quidem clam hunc Lamii dormientis
Baculum domo mecum attuli.
PR. Hic fane ex iis baculis eſt, quibus ferendis peditur.
Per Jovem Servatorem aptus eſſet, ſi quis alius,
- 80 Panoptae (Argi) renone excultus
Carnificem miris modis decipere.
MUL. Dicite quaeſo qui tandem ea, quae poſt haec agenda funt, fa-
ciemus,
Dum adhuc aſtra in coelo apparent?

- Conventus enim, ad quem nos accinximus,
85 Statim ab aurora inchoabitur.
PR. Sane per Jovem. Itaque capere te sedem oportet
Ex adverbo tribunalis, in quo Prytanus sedent.
AL. MUL. Haec quidem ego mecum attuli, ut
Interea dum conveniet concilium, possim carminare.
90 PR. Possis carminare, misera? MUL. Ita fane per Dianam.
Quo enim pejor mea fama feretur,
Si carminem? nudi autem mihi sunt pueri domi.
PR. Ecce autem carminantem; quam quidem nullum corporis mem-
brum
Oportebat ostendere spectatoribus.
95 Res vero bella & nimis jocosa nobis accideret,
Si frequens populus foret, tum vero ascendens nostrum quaequam.
Reiecta veste eugium ostenderet.
Sin priore; federimus, ignorabimur (latebimus)
Collectis vestibus, promissaque barba,
100 Quam illic ori nostro circumligabimus:
Quis, amabo, nos videns, non reputaverit viros?
Nam & Agyrrius Pronomi barbam habens
Latuit (nec cognitus est;) atqui prius mulier erat.
Nunc autem, ut vides, maxima quaeque in civitate gerit.
105 Hujus igitur facinus, per diem castinum obsecro,
Faciamus, ob hoc tantum,
Si qua scilicet ratione urbis administrationem capere
Possimus, quo boni quidpiam in eam conferamus.
Nunc enim neque pedibus, neque navibus currimus.
110 MUL. At quaeſo tandem, quo fiet modo ut feminarum facultas
Concionari possit? PR. Sane vero nil facilius.
Quippe vulgo dictitant, eos ex adolescentibus, qui
Plurimum subiguntur, dicendi peritissimos esse.

- Id autem nobis per fortem fortunam non deest.
- 115 MUL. Nescio ego. Gravis autem res est inexperientia.
 PR. Inde est quod huc consulto convenimus,
 Ut ante meditemur quae nobis illic, (in concione) dicenda erunt:
 Age autem, nonne statim barbam tibi circumligabis,
 Tuque & ceterae omnes, quae dicere meditatae sunt?
- 120 MUL. Quenam autem, ô misera, nostrum omnium loqui nescit?
 PR. Abi igitur, barbam tibi praeliga, citoque vir fias.
 Ego autem ipsa coronas ponens coronabor
 Vobiscum, si forte quid dicere mihi videbatur necesse.
 MUL. Age, ô dulcissima Praxagora, aspice, fodes,
- 125 Quam ridicula res videatur?
 PR. Quî autem ridicula? Mut. Veluti si sepiis
 Affatis barbam quis circumligaret.
 PR. Heus lustrator, mustelam circumfer:
 Prodi in medium. Aripgrades file:
- 130 Sedem cape, huc veniens. Quenam concionari vult?
 MUL. Ego. PR. Impone igitur capiti coronam, quod faustam& felix
 fit.
 MUL. Maxime. PR. Verba facito. MUL. Quid autem? ficcine utdicam,
 priusquam bibam?
 PR. Ecce autem, bibam. MUL. Quid igitur opus fuerat coronam fumere?
 PR. Apage te a me. Talia fortasse nobis fecisses
- 135 Illic (in concione.) MUL. Sed enim, nonne & viri in concilio bibunt?
 PR. En iterum, bibunt. MUL. Sane per Dianam;
 Et quidem meracius. Unde & decreta
 Quaecumque faciunt, inspicientibus & attente considerantibus,
 Infana videntur & dementia, velut ebriorum hominum cogitationes.
- 140 Quin etiam, per Jovem, libant: sin minus, cujus rei gratia
 Ita diis supplicarent, vinum nisi adesset?

- Praeterea convitiantur inter sese, quasi bene appoti,
Et eorum aliquem vino expositum efferunt e concilio lictores.
PR. Abi abisis, & fede; mulier enim nihili es.
- 145 MUL. Sane per Jovem mihi satius erat barbam non fumere:
Siti enim, opinor, nunc miserae mihi diffilient viscera.
PR. An est vestrum quae velit dicere? MUL. Ego.
PR. Abi igitur & coronam cape; res quippe urget.
Age nunc viriliter & probe dicas,
- 150 Corporis habitum scipione innixum habens.
AL. MUL. Optassem sane quempiam eorum, qui dicendo affueti sunt,
Ea dicere quae optima sint, ut scderem quietus & otiosus:
At nunc non finam, ut e mea sententia
In caupona lacus aquae. faciant.
- 155 Mihi, inquam, non placet per Pollucem & Castorem.
PR. Per Pollucem & Castorem? ô misera, ubi tibi mens est?
MUL. Quid vero est? nam haud petii bibere.
PR. Non per Jovem; sed cum vir sis, per Pollucem & Castorem iurasti;
Quanquam cetera ingeniosissime locuta es.
- 160 MUL. ô per Apollinem. PR. Cessa quaeſo, nam
Concionans non promovebo pedem
Alterum, nisi isthuc ante diligenter pensitatum & meditatum fuerit.
MUL. Cedo coronam; nam rursus dicam.
Quippe videor mihi fatis apte quippiam meditata.
- 165 Mihi enim, ô mulieres, quae hic fedetis.
PR. Tun' mulieres vocas, ô misellatu, (hasquae) viros (assimulant?)
MUL. Non per Jovem; sed Epigonum illum. Quippe eo respiciens,
Coram mulieribus dicere me putabam.
PR. Male pereas: fede hinc (abiens.)
- 170 Ego enim ipsa, ut videor, vestrum omnium causa concionari cogar;
Capiens hanc coronam diis supplico,
Ut possim consilia nostra feliciter dirigere.

- Aequae ad me attinet huius regionis ratio,
Atque ad vos. Doleo autem & fero
- 175 Iniquo animo omnia urbis nostrae incommoda:
Video quippe illam praefectis utentem
Perpetuo malis; fiquae eorum quispiam vel diem unum
Bonus fit, totos decem dies malus est.
Alteri fortasse commiseris rempublicam? plura etiam mala faciet.
- 180 Difficile autem viros morosos monere;
Vos, inquam, ô cives, qui reformidatis eos, qui vos amare volunt;
Iis autem, qui amare nolunt, supplicatis perpetuo.
Fuit tempus cum conciliis nullo modo
Uteremur, sed Agyrrium
- 185 Prævum hominem iudicabamus; nunc autem cum iis utamur,
Alius quidem accipiens pecuniam, id mirum in modum laudat;
At qui non accipit, eos morte dignos deputat,
Qui in conciliis mercedem ferunt.
MUL. Per Venerem haec belle dicis.
- 190 PR. Misera, Venerem nominasti! lepida vero & jocosa
Nobis fecisses, in concione si id dixisses.
MUL. Ac non dicam. PR. Ne igitur nunc affuesce dicere.
Praeterea confederationem hanc cum considerabamus, deque ea de-
liberabamus,
Vulgo dictabant perituram civitatem, si minus illa fieret:
- 195 Postquam inita est, indigne ferre coeperunt. Rhetorum autem ille,
Qui eam suaserat, statim fugiens abiit.
Naves in mare deduci, satis placet inopi,
Divitibus autem & agricolis non placet.
Corinthiis succensetis; illi autem tibi,
- 200 ô Popelle, boni & comrodi sunt; iis itidem commodus esto.
Argeus ineruditus est, Hieronymus autem sapiens.
Salus quidem detortis oblique oculis nos aspexit, sed eam excludit

Thraſybulus ipſe, ei rei non advocatus.

MUL. Eugepae, quam prudens vir! PR. Nunc ut decet laudasti.

205 Vos enim, ô popelle, horum omnium cauſa eſtis,
Qui pecuniam publicam in mercedem veſtram fertis:
Privatim ſinguli ſpectatis quod quiſque lucrabitur;
Commune autem, quemadmodum Aefimus ille claudus, volvitur.
Si igitur mihi parueritis, adhuc fervabimini;

210 Dico enim oportere vos urbem noſtram
Mulieribus tradere. Nam in aedibus noſtris
Illis procuratricibus & diſpenſatricibus utimur.
MUL. Bene, bene, per Jovem, bene. Perge, ô bone.
PR. Eas autem nobis meliores eſſe moribus,

215 Ego docebo. Primum enim lanas
Lavant omnes aqua calida, pro more veteri.
Neque temere novi quid tentantes
Ipſas videas. Athenienſium vero civitas,
Si hoc bene teneret nonne fervaretur,

220 Niſi quid aliud novi curioſe fruſtraque actitaret?
Sedentes illae frigunt obſonia, ſicut & prius, -
Capite ferunt, ſicut & prius,
Theſmophoria agunt, ſicut & prius,
Viros ſuos male habent, ſicut & prius,

225 Moechos domi habent, ſicut & prius,
Et in obſonando fallunt, ſicut & prius,
Vinum merum amant, ſicut & prius,
Subagitatae gaudent, ſicut & prius,
His igitur, ô viri, urbem tradentes,

230 Non eſt quod fruſtra argutemur, neque cogitemus
Quid illae acturae ſint; ſed omni modo
Sinamus illas imperare, hoc unum conſiderantes,
Quod videlicet, matres cum ſint, milites

- Servare cupiunt. Dein cibaria
- 235 Quisnam melius submittat, quam quae peperit?
 Divitias invenire mulier facile potest.
 Sique mulier imperitet, haud unquam decipiatur:
 Quippe illae decipere affuetae sunt.
 Cetera nunc omittam. In his si mihi fidem habueritis,
- 240 Felices vitam omnem degetis.
 MUL. Bene, ô jucundissima Praxagora, & ingeniose!
 Unde quaeſo haec, ô miſella, didiciſti tam bene?
 PR. Habitavi ego cum viro in curia Pnyce, in ea parte cui Phygae
 nomen eſt:
 Dein ſaepius ibi audiens e rhetoribus didici.
- 245 MUL. Non temere igitur, ô miſera, dicendi perita es & ſapiens,
 Et te ducem mulieres abhinc
 Eligimus, ſi haec, quae cogitas, facies.
 Verum, ſi Cephalus demagogus irruens convitietur
 Tibi, quomodo ei in concione contradices?
- 250 PR. Dicam deſipere ipſum. MUL. At hoc
 Norunt omnes. PR. Sed & furioſum eſſe dicam.
 MUL. Hoc itidem ſciunt omnes. PR. Praeterea & lances
 Male fingere, rempublicam autem bene & pulchre.
 MUL. Quid ſi Neoclides Lippus convitia dixerit?
- 255 PR. Huic ego dicam ut in canis culum inſpiciat.
 MUL. Quid ſi te pulſent? PR. Ego contra movebor,
 Ut pote non imperita exiſtens plurimarum pulſationum.
 MUL. Hoc unum a nobis proviſum non eſt; Si te ſatellites
 Trahant, quid tandem facies? PR. Cubito oppoſito reluſtabor
- 260 Sic. Neque enim media prehendar.
 MUL. Nos autem, ſi te ſublimem rapiant, dimittere jubebimus.
 PR. Haec a nobis pulchre cogitata ſunt.
 MUL. Illud autem non praevidimus, quonam modo

265 Quippe non manus, sed pedes tollere affuetae fumus.

Ab humero nudantibus alterum brachium.

Induamini citissime Laconicos calceos,

Induamini citissime Laconicos calceos,

270 Quemadmodum virum videtis, cum in concionem,

Aut foras fingulis diebus iturus est.

Tum vero, cum ea se bene habuerint,

Barbas vobis alligate. Cum vero bene compositae

Illas diligenter aptaveritis vobis,

275 Tunc etiam vestes viriles, quas subduxistis,

Ceteris superimponite; & baculis

Innixa, incide canticum aliquod

Senile canentes, more rusticorum

Incitatae. MUL. Bene dicis. Nos autem

280 Praebeamus illis: nam & alias puto

Ex agris in Curiam venturas exadvorfum

Mulieres. Verum festinate. Quippe mos est, ut qui

Usque a mane in Curia non adfuerunt,

Abeant, ne minimum quidem lucri referentes.

CHORUS MULIERUM

285 H. Progrediendi tempus est, ô viri (id enim nos memores di-
cere

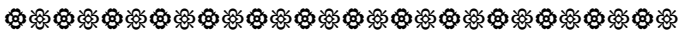

Perpetuo oportet, ne forte nobis excidat;

Neque enim mediocre periculum nobis adfit, si deprehendamus

Aggreſſae tale facinas in tenebris.)

Eamus in concionem, ô viri; nam interminatus est
 290 Thesmotheta ei, qui non primo mane, offusis etiamnum tenebris fu-
 per terram,
 Venerit pulvere confusus prae festinatione, acerba tuens,
 Alliata muria contencus, ei, inquam, non daturum se tres obolos.
 Sed ô Charitimia, tuque Smicythe & Drace,
 Sequere festinabunde operam dans,
 295 Ut nil aberres ab iis, quae te illic probare necesse est.
 Ceterum symbolo accepto prope
 Invicem fedeamus, ut ea decernamus
 Omnia, quae nostras amicas decernere par esset.
 Atqui, quid ego dico? amicos enim, non amicas, dicere oportuerat.
 300 Vide autem, ut propellamud hos qui ex Aftu
 Veniunt; qui quidem hactenus, cum unicum obolum
 Accipere oporteret eum, qui ad concilium ventiaret, sedebant confa-
 bulantes:
 Nunc autem nobis prae turba molesti sunt. At enim cum Myronides
 Erat Archon urbis nostrae, nullus ausus fuisset
 305 Res urbanas administrare stipendium ferens.
 Sed quisque veniebat in facculo habens
 Potum simul, panemque & duas cepas,
 Tresque olivas circiter: nunc autem triobolum
 Accipere postulant, cum aliquid publicae rei faciunt,
 310 Quasi viles operarii qui lutum ferrunt.

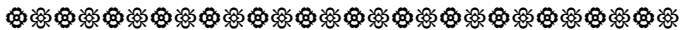

BLEPYRUS VIR PRAXAGORAE. ALIUS VIR

BL. Quid hoc rei est? quonam mihi uxor evanuit?
 Nam circa auroram dies est; illa autem non apparet.
 At ego jaceo iamdiu cacaturiens,

- Soleas quaeritans in tenebris.
- 315 Et pallium: postquam jam illud manibus studiose tentando
Non potui invenire; jam autem januam
Aderat pulfans Copreaeus; hanc ego
Uxoris meae vestem capio,
Ejusque Perficas (*calceorum genus*) induo.
- 320 Sed ubi quis in libero & aperto loco cacaverit?
At fane noctu ubique cacare vacat;
Neque enim me quisquam cacantem viderit.
Hei misero mihi, quod fenex cum essem, duxerim
Uxorem! Quot ego accipere verbera dignus sum!
- 325 Neque enim unquam fani bonive quidpiam
Actura exiit. Verum ut haec sunt, interim cacandum est tamen.
VIR. Quis illic est? Nonne Blepyrus vicinus?
BL. Per Jovem ille ipse est. VIR. Dic mihi:
Quid sibi vult quod tibi rubrum est? an
- 330 Te Cinefias concacavit? BL. Unde autem?
Minime: sed cum uxoris meae crocotula,
Quam illa induere solet, domo exii.
VIR. Pallium vero tuum ubi est? BL. Non equidem possum dicere.
Quippe multum quaeritans in stragulis vestibus non rep(p)eri.
- 335 VIR. Quid postea? Tu non uxori imperasti ut diceret?
BL. Non per Jovem: quippe intus non est,
sed clam me domo abiit.
Quamobrem metuo ne quid novi designet.
VIR. Sane per Neptunum non abs re times; eadem prorsus
- 340 Mecum pateris. Ea quippe, qua cum ego sum,
Disparuit pallium habens, quod ego ferebam.
Neque hoc me modo angit, sed & calceos ipsos
Nullibi potui reperire.
BL. Per Bacchum nec ego meas Laconicas;

- 345 Sed ficut eram cacaturiens,
Pedibus in cothurnos immiffis huc feftinavi,
ut ne cacarem in veftre fragula; quippe quae candida & nitida eft.
VIR. Quid quaeſo illud fit? Utrum ad prandium eam
Amicarum quaeſiam vocavit ? BL. Mea quidem ſententia.
- 350 VIR. Non igitur mala eft, quod ſciam.
Sed tu funem cacas; mihi autem
Tempus eft abeundi in concionem,
Si quidem cepero pallium, quod mihi unicum eft.
BL. Ego pariter ibo, ubi cacavero; nunc autem quoddam
- 355 Pirum filveſtre occludens mihi podicem retinet cibos.
VIR. Utrum ejusmodi pirum quale Laconicis dixit Thraſybulus?
BL. Per Bacchum mihi tenaciter adhaereſcit.
At enim quid agam? Nec enim hoc me
Tantum angit, ſed quando edero,
- 360 Quonam mihi abibit dehinc ſtercus?
Nunc enim hic, quicumque tandem ille fit
Achraduſius (Pirinus) vir, portam obſeravit.
Quis nunc medicum mihi accerſat, & quem?
Quiſnam peritus eſt artis draucorum?
- 365 Sane novit Amynon, at fortaffe negabit.
Antiſthenem quiſpiam huc evocet omni modo.
Hic vir quippe fuſpirationum cauſa
Novit quid ſibi velit culus cacaturiens.
O veneranda Lucina, ne me quaeſo neglexeris
- 370 Diſruptum, podicemque obſeratum habentem,
Ut ne laſanum comicum fiam.

CHREMES. BLEPYROS.

HR. Heus tu, non cacas? BL. Ego?

Non equidem amplius per Jovem; sed refurgo.

CHR. Uxoris autem tuae vestem indutus es?

375 BL. Quippe illam per tenebras intus cepi.

At unde venis, quaeſo? (vere) CHR. E concione.

BL. Jamne dimiſſa eſt? CHR. Per Jovem, & quidem diluculo.

Et certe plurimum riſum praeſtuit rubrica,

Quam undique ſparſerant.

380 BL. Triobolum vero accepiſti? CHR. Utinam vero!

Verum tardior veni; unde erubeſco

Per Jovem, nil aliud quam panarium (ferens, idque inane)

BL. Quae cauſa vero? CHR. Plurima hominum turba,

Quanta nunquam venit ſimul in Pnycem (curiam:)

385 Et ſane futores coriarii (erant) omnes, (ita illos) aſſimilabamus,

Videntes ipſos. Quippe mirum in modum

Plena hominibus albis concio erat, ut videre fuit.

Itaque non accepi triobolum, neque plurimi alii.

BL. An ego quoque iens non accipiam? CHR. Unde?

390 Non poſ, etiamſi eo proſectus eſſes, cum ſecunda vice

cecinit gallus. BL. Miſerum me!

Antiloche, me viventem lugeas

Magis quam triobolum; mea enim pereunt.

Verum quae res fuit, cur tanta turba

395 Mature adeo convenerit? CHR. Quid aliud, quam

Quod viſum eſt conſiliariis de ſalute

Reipublicae calculos in urnam mittere? Tum ſtatim

Primus Neoclides Lippus proreptavit;

Dein populus exclamat (quantum putas!)

400 Nonne moleſtum & grave eſt audere hunc concionari,

Cum praefertim de ſalute rei publicae agatur,

Qui ſibi pilos palpebrarum non potuerit ſalvare?

- Ille autem reclamans, & circumſpectans ait:
Quid enim me facere oportuit? BL. Allia ſimul terentem cum filphio,
405 Miſcentemque tithymallum Laconicae ſpeciei,
Tibi inungere veſpere ſupercilia,
Ei dixiſſem ego, ſi aduiſſem.
CHR. Poſt hunc Euaeon, ille ingenioſiſſimus,
Acceſſit nudus, ut quidem plerisque videbatur:
410 Ipſe enim negabat ſe pallium habere.
Deinde orationem habuit maxime popularem:
Videtis enim me ipſi quoque, inquit, ſalutis egentem
Quatuor ſtaterum: nihilominus dicam,
Quomodo rempublicam & cives fervetis.
415 Si enim indigentibus veſtem praebeant fullones
ſtatim atque ſol converſus fuerit, (tropicum Capricorni attigerit)
Laterum dolor neminem noſtrum capiat unquam.
Quibuſcumque autem lectus non eſt, nec veſtes ſtragulae,
Dico ego ire debere apprime lotos
420 Dormitum apud veſtium interpolatores. Si vero iis claudatur janua
Hiemis tempore, tribus ſtragulis veſtibus multetur (qui id fecerit.)
BL. Per Bacchum fatis commoda; ſi & haec
Adjeciſſet, nemo, opinor, contra decreviſſet:
Ut pollinctores, ſcilicet, indigentibus tres choenices
425 in coenam omnibus praeberent. Sin minus, plurimum plorarent,
Ut id fruſtus & commodi a Nauſicyde ferant.
CHR. Poſthac decorus & elegans juvenis (Praxagora)
Quidam facie alba, proſiluit Niciae ſimilis,
Ut concionem haberet; dicereque coepit,
430 oportere rempublicam mulieribus mandari.
Tum tumultuari coepit futoria multitudo, & clamare,
Bene ipſum & apte dicere: at ii, qui ex agris venerant,
Reclamarunt. BL. Mentem enim habebant, per Jovem.

- CHR. Verum inferiores erant numero. Ille autem voce invalescebat
(eo magis vociferabatur).
- 435 De mulieribus quidem bona plurima dicens, de te autem
Mala plurima. BL. Quid vero dixit? CHR. Primum quidem dixit,
Te versipellem & fraudulentum. BL. Et te? CHR. Ne adhuc me istud
roges.
- Dein furem. BL. Mene solum? CHR. Sane per Jovem.
Praeterea fycophantam. BL. Me solum? CHR. Et tecum per Jovem
- 440 Horunce omnem multitudinem. BL. Quis alter hoc itidem dicit?
CHR. Feminam vero dicebat rem esse sapientia plenam,
Et pecuniis conficiendis et congerendis aptam; negavitque ipsas ar-
cana
- Ex mysteriis Cereris & Proserpinae efferre,
Quod teque meque factitare dicebat, cum aliquid consultatum est.
- 445 BL. Et sane per Mercurium id mentitus non est.
CHR. Deinde mutuas inter se dare
vestes, aurum, argentum, pocula,
Solas, idque folis, non coram testibus,
Et ea omnia reddere, neque vicinas fraudare.
- 450 Quod nostrum plurimos facere praedicabat.
BL. Sane per Neptunum, & quidem coram testibus.
CHR. Dicebat praeterea mulieres neminem criminari, aut in ius vo-
care,
neque populum affligere & pessundare, sed multa & bona
Aliaque quam plurima de mulieribus bene dicebat.
- 455 BL. Denique quid decretum est? CHR. Mandare te rempublicam
Illis. Id enim unum videri ex iis, quae nondum in urbe nostra
Haecenus facta sint. BL. Ac decretum est? CHR. Ita dico.
BL. Eaque omnia illis mandata erunt,
Quae viris ante hoc curae erant? CHR. Ita se haec habent.
- 460 BL. Neque ego amplius in curiam ibo, sed uxor?

CHR. Neque tu, quos habes liberos, ales in posterum, sed uxor.

BL. Neque fupirare diluculo amplius opus mihi erit?

CHR. Non, per Jovem, sed mulieribus ea curae sunt:

Tu autem securus sine gemitu pedens domi manebis.

465 BL. Hoc unum molestum est aequalibus nostris,

Ne scilicet illae, ubi reipublicae habenas fusciperint,

Tum nos vi cogant. CHR. Nam quam rem?

BL. Subigitare ipsas. CHR. Quid si non potuerimus.

[Prandium non dabunt. BL. Tu vero per Jovem

Isthuc age, ut prandeas & futuas simul.]

CHR. Aliquid per vim agere molesta res est. Verum si reipublicae

470 Conducibile istud erit, id viros omnes facere oportet.

Nam est & quoddam seniorum dictum circumfertur,

Videlicet, quaecumque stulta & fatua decreverimus,

Ea omnia nobis in melius converti.

Atque utinam ita contingat, & convertantur quidem, o veneranda

Pallas & Dii ceteri.

475 Verum abeo. Tu autem vale. BL. Et tu, o Chreme.

CHORUS, PRAXAGORA.

CH. Incede, progredere:

 An est quispiam virorum qui nos sequatur?

 Converte te & aspice;

Custodi te caute, (multi enim sunt hic fraudulentis & versipelles)

480 Ne quis a tergo habitum nostrum observet.

Sed pedibus quam pote plurimum sonans incede.

Vobis autem dedecus afferat

Omnibus ea res, si ad viros vestros relata sic, (deprensa, probata, viris

- Quamobrem fuccinge te, vestris cognita.)
485 Ciroumspice movens te & illuc, & ad dexteram,
Ne haec res infortunio nobis sit.
Sed festinamus; nam jam prope locum illum fumus,
Unde in concionem perreximus, cum eo ivimus.
Quin & videre est illam domum, ex qua est illa
490 Dux egregium facinus commenta, quod civibus decretum est.
Quamobrem non est ut amplius cunctemur,
Ne quis forte nos videat barbis aptas, (barbas mento aptatas habentes)
Et in nos forte involet: fed age huc in umbra
Veniens ad parvum hunc parietem, altero oculo respiciens (limis respiciens)
495 Iterum habitum muta, & compone te ad eum modum, quo ante culta eras;
Et ne cuncteris, quippe jam ducem nostrum omnium
E concione veniencem videmus. Sed festina
Omnis, (festinate omnes) & oderis barbam ad maxillas habere (taedeat te barbam amplius habere)
Siquidem illae adveniunt vestem solitam jampridem indutae.
500 PR. Hae nobis res, ô mulieres, prospere
Cesserunt, de quibus deliberavimus.
Sed quam citissime, antequam quispiam vir vos videat,
Projicite laenas, (penulas;) calceus virilis procul hinc eat:
Laxate colligata lora Laconica (calceos Laconicos,)
505 Baculos dimittite. Ac tu quidem has (mulieres)
Compone, exorna. Ego autem volo
Intro subrepens, priusquam vir me
Videat, pallium ejus reponere illic,
Unde sumpsi, ut & alia quae domo extulimus.
510 CH. Omnia quae dixisti composita sunt: tuum autem est deinceps

Quidnam agentes conducibile tibi videbimur recte aufcultare.

PR. Expectate nunc, ut ejus imperii, quod mihi modo mandatum est,
Vobis corifiliariis utar; si quidem illic,

DL. Heus tu, unde venis, Praxagora? PR. Quid tua, ô miser,

R Interest? BL. Quid mea interest? PR. Quam fatue?

Fortasse. PR. Atqui tibi explorare

BL. Quid vero? non subigitur etiam mulier absque unguento?

PR. Non quidem ego. BL. Cur igitur primo mane

Cum silentio existi fubducto mihi pallio?

PR. Mulier quaedam focia & amica nocte

Te, postquam mihi dixisses, eo ire? PR. Parturientem

Autem sic negligere, mi vir? BL. Postquam dixisses, inquam, ire oportuit.

Sed hic monstri aliquid latet. PR. Non per Geminos (Castorem & Pollucem)

Sed ficut tunc eram, abii; rogabat autem ea, quae me

530 Accerfiit, ut, quam citiffime poffem, ad feſe irem.

BL. Quid autem? non oportuit vestem tuam fumere?

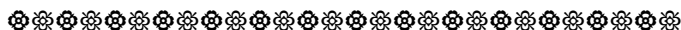
- Sed postquam me exueras, & vestem insuper tuam sumpteras,
Abiisti, relinquens me ut mortuum,
Nisi quod non coronasti me, neque lecythum apposuisti.
- 535 PR. Quippe frigus erat; ego autem gracilis & paulo infirmior,
Ideoque ut calefierem induta sum:
Te autem in calore jacentem & stragulis vestibus
Reliqui, mi vir. BL. Laconicae autem meae (calcei genus)
Tecum quoque abierunt? quamobrem autem & baculus meus simul?
- 540 PR. Ut pallium tuerer, eas mihi alligavi (in pedes indui)
Te imitans, & pedibus sonans,
Et lapides feriens baculo.
BL. Scis igitur amisisse te tritici sextarium,
Quem ego e concilio capturus eram?
- 545 PR. Ne sollicitus sis: nam puerum masculum genuit.
BL. Concilium genuit? PR. Non per Jovem. At ego illuc ivi.
Verum factumne est? BL. Nesciebas tu me tibi heri
Dixisse? PR. At enim nunc reminiscor.
BL. Non igitur, quae illic decreta sunt, nosti? PR. Non per Jovem.
- 550 BL. Sede igitur sepias esitans.
Vobis autem rempublicam mandatam esse dicunt.
PR. Quid ut faciamus? texamus? BL. Non per Jovem, sed ut potiamini
Rerum omnium, quae ad civitatem attinent.
PR. Per Venerem beata erit civitas
- 555 In posterum. BL. Quamobrem? PR. Multis de causis.
Non enim audacibus viris licebit turpia in eam & indigna patrare
Deinceps, neque ullo modo testimonium falsum dicere,
Neque criminari. BL. Ne quaeſo, per deos,
Istud feceris, neque mihi victum meum mihi auferas.
- 560 VIR. ô Mi homo, finito uxorem dicere.
PR. Non despoliatorem esse, non invidere vicinis,
Neminem nudum, neminem pauperem esse,

Non convitrari, non ferre & raptare hominem, a quo pignora capiuntur.

VIR. Per Neptunum, magna pollicetur, nisi mentiatur.

565 PR. At id ego re ipsa verum probabo, ita ut vera esse mihi tute sis testis,

Et hic ipse nil contra dicere possit.

CHORUS, PRAXAGORA, BLEPYRUS.

 H. Nunc demum illud est, cum te prudentem animum & Philosophicam cogitationem excitare oportet; scientem Mulieribus amicis succurrere. Quippe communiter in rebus ex voto fluentibus,

570 Linguae solertia adest, civilem populum

Illustratura, infinitis prosperitatibus vitae,

Demonstrando, quid occasio possit.

Indiget quippe sapienti aliquo commento respublica nostra:

At perforce modo res, quae neque factae unquam,

Neque commemoratae fuerint antea.

Oderunt quippe nostri homines, si vetera saepius spectent.

Sed non cunctandum; at potius commentationes ejus rei aggredientdae sunt:

Nam quidpiam cito agere valde gratiorum est apud spectatores.

PR. At primum me bona & commoda suafuram esse confido: venim male

580 Metuo spectatores, ne nolint quidpiam novi sequi, sed potius

Affuetis & antiquis adhaerere; hoc, inquam, est, quod misere formido.

BL. De innovatione quidem ne metuas; nam id facere (nova sequi)

Nobis pro alio quovis imperio est, ut & veterum ritaum negligentes esse.

PR. Ne igitur quispiam vestrum mihi contradicat, neque me prius interpellat,

585 Quam commentationem meam noverit, & me audierit loquentem.

Quippe dicam omnes omnium rerum participes communicare debere,

Et ex iisdem bonis vivere, non autem hunc divitem, illum autem miserum esse;

Neque quemdam plura jugera habere, alteri autem nec fatis terrae sepeliendo cadavri esse;

Neque mancipiis hunc pluribus uti, illum autem uno pedissequo:

590 Sed unum omnibus communem victum faciam, & quidem similem.

BL. Quomodo igitur omnibus communis erit? PR. Comedes sterces prior me.

BL. Stercorum participes erimus? PR. Non per Jovem, (id volebam dicere)

fed me prior interpellasti:

Hocce enim dictura eram; nempe, Terram primo faciam

Omnibus communem, & argentum, & alia quae uniuscujusque sunt:

595 Dein ex illis omnibus, quae videlicet communia erunt, vos omnes alemus

Dispensantes, & parcentes, & animum attendentes.

BL. At quomodo, qui terram non possidet, argentum autem,

Et Daricos multos, opes scilicet occultas? PR. Hoc in medium deponet,

Et qui non deposuerit, pejerabit. BL. Quippe & ea arte quae fivit.

600 PR. Sed ei omnino non proderit. BL. Quamobrem?

PR. Nullus enim quidquam paupertatis causa faciet: quippe omnes omnia habebunt,

Panes, piscium frusta, (seu tomos) placentas, laenas, vinum, corollas,

cicera.

Quamobrem, quid lucri effet non deponere omnia in commune?

BL. Nonne & nunc ii plurimum furantur, quibus haec omnia adfunt?

605 PR. Antea quidem, ô amice, cum prioribus legibus utebamur:

Nunc autem (quippe ex communi victus omnibus erit) quidnam emolumenti erit non deponere?

BL. Si quis puellam sibi optet & velit cum ea coire,

Habebit quod det ex his bonis fumens? communium autem participabit

Cum ea dormiens? PR. At enim licebit gratis una dormire.

610 Quippe faciam, ut illae communes tecum cubent,

Et cuilibet volenti liberod creent. BL. Quomodo autem si omnes iuerint

Ad formosissimam illarum, & postulabunt eam subagitare?

PR. Viliores foedioresque, & quae simae erunt, iuxta speciosiores fedebunt.

Tum si quis aliquam illarum cupiet, deformem prius inibit.

615 BL. At quomodo nos feniculos, si cum turpioribus simus,

Non ante nos deficiet penis, priusquam eo perveniatur, quo nobis eundum dicis?

PR. Non pugnabunt. BL. Qua de re? PR. Qua de re? ne vobiscum non congrediantur.

Et tibi idem continget. & tibi pro puellis captandis & subigendis pugnandum erit.

BL. Quod fecimus, ratione nititur non aspernanda. Quippe ita cautum & consultum est,

620 Ne cujus feminae foramen vacuum sit. BL. Viri autem quid facient?

Nam fugient eos, qui vultu inhonesti erunt, & ad formosos se conferent.

PR. At deformis observabit formosiores, cum abibunt

A coena; iidem deformiores observabunt in foro & aliis locis

- Publicis, neque licebit feminis apud formosos
- 625 Dormire, priusquam deformibus & pumilis gratificatae fuerint.
 BL. Lyficratis igitur nafus aequae ac formosi juvenes superbiet?
 PR. Sane per Apollinem; hoc quidem decretum popolare admodum
 est, &
 Mera irrifio formosiorum, & eorum, qui annulos gerunt, (divitum)
 Cum embas eis dicet: Heus tu feniori cede, ac obferva,
- 630 Cum jam, ubi rem Veneream peregero, tibi fecundas partes exigendas
 dabo.
 BL. Quomodo igitur, nobis sic viventibus, unusquisque liberos suos
 Dignoscere potis erit? PR. Quid opus est? quippe liberi
 Suos patres exiftimabunt eos omnes effe, qui aetate feniores erunt.
 BL. Nonne igitur bene & naviter in pofterum fenem omnem prae-
 focabunt
- 635 Prae ignorantia, quandoquidem & nunc temporis patrem cognof-
 centes
 Strangulant tamen? quid cum ignotus erit parens, quomodo non
 tunc eum male concacabunt?
 PR. Sed qui forte illic aderit non permittet. Olim quidem non erat
 eis cura
 Patrum alienorum, quicumque illos verberaret, At nunc fi quis fe-
 niorem percuffum audierit,
 Timens ne is parentem fuum pulset, adverfus eos, qui talia faciunt,
 flabit
- 640 BL. Haec quidem omnia non infulfe dicis; verum fi Epicurus acce-
 dens,
 Aut Leacolophus patrem me vocitet, id mihi grave fit audire.
 PR. At aliud longe est ifto gravius. BL. Quidnam?
 PR. Si te Ariftyllus ofculetur, te fuum patrem effe dicittans.
 BL. Fleret fane & ejularet: (male ipfum acciperem.) PR. At tu oleres
 calamintham.

- 645 Verum ille natus est antequam decretum hoc fieret;
 Quamobrem cave metuas, ne te osculetur. BL. Id sane graviter ferrem.
- Terram autem quis colet? PR. Servi. Tibi autem curae erit,
 Cum jam decempedalis erit umbra folarii, uncte & laute ire ad coenam.
- BL. De vestibus autem, quae ratio earum parandarum erit? id enim ex te sciscitari libet.
- 650 PR. Quas quidem habebitis, vestrae erunt; reliquas autem texemus.
 BL. Unum adhuc a te quaesitum volo. Si quis multam alicui debeat a magistratibus damnatus,
 Quomodo, & unde hanc solvet? neque enim fas est id publica pecunia fieri.
- PR. Sed enim lites & multae non erunt. BL. Hoc quam multos homines male perdet!
- PR. Ego tamen hoc quoque decretum feci; nam cuius rei gratia, miser, lites essent?
- 655 BL. Plurimarum sane, per Apollinem: primum enim huiusce;
 Si quis quid alicui debens neget. PR. Unde enim, qui pecuniam mutuo dedit vel foeneravit,
 Rebus omnibus in commune depositis? manifestarius fur esset scilicet.
- BL. Per Cererem bene doces. Hoc igitur dicito mihi;
 Qui alios verberabunt, unde injurias persolvent,
- 660 Cum bene appoti eos pulfarint? de hoc enim ambigere te arbitror.
 PR. Solvet ab ea maza, quam edit ipse. Hanc enim cum quis ei abstulerit,
 Non facile deinceps injuriam faciet sic ventre multatus.
- BL. Nullus igitur fur erit? PR. Quis enim quae mea sunt furari queam?
 BL. Neque obvios nocte spoliabunt? PR. Non sane si domi dormias,
- 665 Non autem foris, sicut antea: victus enim omnibus suppetet.

Quod si quis alius spoliaret, is qui spoliaretur libenter daret: nam quid
lucris esset repugnare?

Quippe vestem illa priore meliorem ex communibus bonis accipiet.

BL. Neque etiam alea ludent homines? PR. Quam ob rem quis luderet?

BL. Vitae vero rationem quam institues? PR. Communem omnibus.
Urbem enim

670 Me facturam dico instar unius habitationis, omnia in unum commit-
tendo,

Ita ut alter in alterius aedes facile ingrediatur. BL. Coenam autem
ubi apponi curabis?

PR. Fora judicialia, & porticus, andronas faciam.

BL. Tribunal autem ad quid utile erit? PR. Illi superimponam crate-
ras,

Et aquales, & pueri cantabunt

675 Eos, qui in bello fortes fuerint: at si qui timidi fuerint,

Ut non coeant pudore suffusi (probris & dedecore affecti.) BL. Per
Apollinem, rem festivam narras.

Locum ducendis fortibus quem assignabis? PR. In foro ponam,

Tum stans juxta statuum Harmodii forte omnes eligam; donec

Qui fortitus fuerit gaudens abeat, sciens in qua litera coenaturus sit:

680 Et praeco eos nominabit qui ex litera Β erunt, ut in porticum Basi-
licam

Sequantur illic coenaturi: Literam autem Θ (eos qui ex litera Θ
erunt) vocabit in porticum, quae ab ea litera denominatur:

Eos vero, qui ex Cappa erunt, mittet in eam porticum, in qua fru-
menti distributio fit,

Ut avide obstruant. BL. Non per Jovem, sed ut ibi coeant: cui au-
tem

Literaeducta non fuerit, secundum quam coeant, eos omnes expel-
lant.

- 685 PR. At id apud nos non erit;
Quippe omnia omnibus copiosa praebebimus:
Ita ut unusquisque cum corolla
Facem fumens e convivio abeat ebrius.
Mulieres autem in biviis
- 690 Procidentes iis, qui a coena redibunt,
Haec dicent: Huc ad nos deflechte,
Hic apud nos formosa puella est:
Apud me quoque, alia inquiet desuper
Ex coenaculo, & quidem speciosissima,
- 695 Et candidissima. Prius tamen
Oportet te mecum quam cum ea dormire.
Formosos autem & adolescentulos
Secuti deformiores,
Talia dicent: Heus tu; quo curris?
- 700 Omnino, nihil ages, licet illuc veneris.
Nam fimos & deformes
Priores coire decrecum est;
Vosque interim folia biferæ fici capientes
In vestibulis masturbari.
- 705 Age nunc, dicito mihi, haec vobis placent? BL. Admodum.
PR. Nunc mihi in forum eundum est,
Ut accipiam pecuniam obvenientem,
Capta praeconissa aliqua maxime vocali;
Quippe necesse mihi est haec facere, cum electa sim,
- 710 Quae imperem: opus praeterea est, ut convivales coetus constituam,
Ut celebretis primum hodie convivium.
BL. Jam enim convivabimur? PR. Ita dico.
Praeterea ego faciam, ut cessent meretrices
Omnes omnino. BL. Quamobrem? PR. Hoc manifestum est.
- 715 Illaene florem juvenum decerpant?

Praeterea fervas ornatas non oportet
Matronarum Venerem (voluptatem) intercipere.
Sed cum fervulis tantum dormire,
Servilem cunnum vulsum habentes.

720 BL. Age, nunc tecum ibo comes iuxta latus,
Ut aspiciar, & mihi haec obvii dicant:
Nonne suspicitis hunc praefectae nostrae maritum?

VIR QUIDAM, qui bona in medium depofuit, PHILODOLUS, seu
TRIPARCHUS, qui non depofuit.

VIR Ego autem ut in forum supellectilia feram,
Parabo, & substantiam omnem recensēbo.
Heus tu, ô Cinachyra, bella belle venias,

Rerum mearum prima,
Ut bene trita canephoros sis,
Tu quae multos meos jam faccos evertisti.
Ubinam est diphrophorus? olla huc exi,

730 Per Jovem nigra quidem; neque sic tamen apta fuisses
Ad coquendum pharmacum, quo Lyfirates canos tingit.
Sta juxta ipsam: huc ades, ô ornatrix:
Huc hydriam feras, hydriaphore.
Tu autem huc prodi, ô citharistria,

735 Quae me saepius excitasti ut in forum irem
Nocte intempesta, idque per nomum orthrium.
Aliquis alveolum capiens prodeat, & favos efferat.
Affer ramos oleaginos, & prope eos statue.
Affer itidem duos tripodes, & lecython;

740 Ollulas & reliquam supellectilium copiam omittite.
PHID. Egone mea ut deponam; miser

- Per Jovem effem, & exigua mente praeditus.
Id per Neptunum nunquam a me fiet; sed ejusmodi decreta
Primum examinabo saepius, & attente considerabo.
- 745 Neque enim meum sudorem & parimoniam (quod aegre comparfi
mifer)
Nullius emolumenti causa sic imprudenter amittam,
Priusquam didicerim, qui se res omnis habeat.
Heus tu, quid haec sibi suppellectilia volunt?
An ut domum immutes, haec omnia extulisti,
750 Aut pignori oppositurus fers? VIR. Minime.
PHID. Cur igitur ordine omnia illa sic stant? an
Praeconi Hieroni pompa instituitur?
VIR. Non per Jovem; sed ea reipublicae delaturus sum
In forum, secundum sanctas leges.
- 755 PHID. Delaturus es? VIR. Sane quidem. PHID. Infelix igitur es
Per Jovem Servatorem. VIR. Quomodo? PHID. Quomodo? facile dic-
tu est.
VIR. Quid, nonne legibus parere oportet?
PHID. Quibus, o miser? VIR. Iis, quae sanctae sunt.
PHID. Quae sanctae sunt? o quam infanus es!
760 VIR. Infanus? PHID. Non enim infanis? stultissimus quidem
Omnino omnium es. VIR. Quia facio quod decretum est?
Atqui virum probum decretis parere oportet
Omnium maxime. PHID. Virum stolidum scilicet.
VIR. Tu vero deponere bona in commune non paras? PHID. Id ego
cavebo,
- 765 Priusquam viderim quid consilii capiat populus.
VIR. Quid enim aliud quam parati omnes sunt ferre
Bona sua? PHID. At id videns crederem.
VIR. Enimvero id per vias dicunt. PHID. Dicent scilicet.
VIR. Et ea onerantes se delaturos dicunt. PHID. Dicent scilicet.

- 770 VIR. Tu me perditum is, omnibus his fidem nullam habens. PHID.
 Illi quoque nullam habebunt scilicet.
 VIR. Jupiter te perdat. PHID. Perdat scilicet.
 Putas civem aliquem sua delaturum, qui faltem vel pauxillum mentis
 habeat?
 Neque enim moris nostri isthuc est; sed nos capere
 Tantum oportet per Jovem: quippe ita & Dii faciunt.
- 775 Id autem ex sacris & imaginibus illorum nosces.
 Nam cum precamur, ut nobis bona elargiantur,
 Stant illae manum supinam porrigentes,
 Non quasi quidquam daturae, sed ut accipiant.
 VIR. ô Mi homo, finito me illud quod operae pretium est facere?
- 780 Haec enim supallecilia colliganda mihi sunt. Ubinam mihi lorum
 reperiam?
 PHID. Quid enim? revera haec feres? VIR. Sane quidem, per Jovem,
 adeoque
 Duos hos tripodas una simul colligabo. PHID. ô Quae dementia!
 Non expectare te, quid alii facturi sint;
 Ac tum demum. VIR. Quid tum demum facere?
- 785 PHID. Expectare, post illa vero cunctari etiamnum.
 VIR. Quamobrem? PHID. Si terrae motus creber fiat,
 Aut ignis aliquis mali ominis emicet, aut mustela transfiliat,
 Definant profecto omnes bona sua in forum ferre, ô attonite (stupi-
 de!)
- VIR. Lepide fane mecum ageretur, si, dum expectarem, interim non
 haberem
- 790 Ubi haec deponerem. PHID. Cave metuas, fieri non potest quin ha-
 beas ubi
 Possis deponere, etiam si ad ultimum mensis diem veneris. VIR. Qua-
 re?
- PHID. Ego nostros homines novi, qui in decernendo praeproper

- funt,
 Ac rursum negant facturos se, quae decreta fuerint.
 VIR. Bona sua sane comportabunt, ô amice. PHID. Si non ferant, quid tum?
 VIR. Securus esto, ferent. PHID. Si non ferant, quid tum?
 VIR. Cum ipsis pugnabimus. PHID. Si vero superiores erunt, quid tum?
 VIR. Abibo supellectilibus relictis. PHID. Si vero ea divendant, quid tum?
 VIR. Disrumparis. PHID. Si vero disruptus fuero, quid tum?
 VIR. Bene facies. PHID. Tu vero ferre etiamnum cupies?
 800 VIR. Ego fane; quippe & vicinos meos
 Video sua comportantes. PHID. At enim Antisthenes
 In concione proponat, multo rectius esse
 Plusquam triginta dies prius cacare.
 VIR. Plora. (abi in malam rem) PHID. Callimachus chororum magister
 805 Illis proponet. VIR. Quid? PHID. Plura quam Callias.
 Sane hic homo rem suam perdet: (*haec apud sese dicit.*)
 VIR. Molestia loqueris. PHID. Quid! molestia? quasi non videam
 Quotidie ejusmodi decreta fieri:
 Non nosti illud quod de sale factum est?
 810 VIR. Novi ego. PHID. Aereos illos nummos quando
 Confirmavimus, non nosti? VIR. Imo, damno mihi fuit
 Recens illa cusa moneta. Nam vendens uvas
 Abivi plenam habens aereis nummis maxillam.
 Dein in forum ad emendam farinara profectus sum:
 815 Tum vero sacculum supponente me, ut eam acciperem,
 Praedicavit praeco neminem admittere debere
 Aereos nummos in posterum: argento enim utimur, inquebat.
 PHID. Quid, nonne nuper omnes dejerabamus

- Mulierum patinas purgat;
Senex vero venit vestem tenuem & calceum delicatum
Habens, cum aliquo adolescentulo caehinnans;
845 Embas autem (calceus fenilis) & pallium ibi projectum sic temere
 jacet
Ad haec (has delicias) venite; quandoquidem is qui mazam fert,
Jam stat expectans. Sed maxillas diducite.
PHID. Sane igitur ibo: quid enim hîc fto?
Quando ita reipublicae visum est.
850 PR. Et quo ibis tu, qui bona non deposuisti?
PHID. Ad coenam. PR. Non sane, si mulieribus illis cor inest,
Priusquam bona inferas. PHID. At enim efferam. PR. Quando?
PHID. Res meae, ô amice, morae non erunt. PR. Quamobrem vero?
PHID. Quippe dico alios etiam me posteriores allatuos.
855 PR. Ibis interim tu coenaturus tamen? PHID. Quid enim faciam?
Quippe decet sapientes reipublicae
Pro virili opitulari. PR. Si autem te impedian, quid?
PHID. Contra ibo demisso capite. PR. Si te verberent, quid?
PHID. In jus vocabo. PR. Si vero te irrideant, quid?
860 PHID. Ad fores stans. PH. Quid facies, cedo?
PHID. Cibos rapiam eorum, qui illos convivio inferent.
VIR. Abi igitur illuc posterior me. At tu, ô Sicon,
Tuque, ô Parmeno, tollite omnem meam substantiam.
PHID. Age, ego tecum tua feram. VIR. Haudquaquam, nullo modo:
865 Vereor quippe, ne, apud praefectam nostram
Postquam deposuero supellectilia, ea tibi vendices.
PHID. Sane quidem per Jovem. Opus igitur est aliqua techna,
Ut quae mea sunt, mihi habeam; eorum autem,
Quae in commune pinfuntur, particeps quoquo modo fiam.
870 Recte mihi videtur; eundum est
Strenue ut coenem, neque cunctandum videtur.

ANUS, ALIA ANUS, PUELLA.

A^N. Quid? nonne viri aliquando venient? & tamen jamprimus tempus est venisse eos.
Ego autem ceruffae fucō oblita

Sto & crocotam induta,

875 Otiofa, cantillans apud me canticum,

Ludibunda, ut quemdam illorum accedentem

Amplectar. ô Musae in os meum descendite,

Molliculam cantiunculam ex Ionicis illis excogitantes.

AL. AN. Nunc quidem me praevenisti respiciens, ô putrida: (ante me
e fenestra prospexisti)

880 Putabas autem, me non praesente, vineas

Relictas vindemiaturam, & allecturam quempiam

Cantando? Ego vero, si id facies, contra canam.

Etsi enim id spectatoribus tritum nimis & fastidiosum quandoque
est,

Tamen jucundi aliquid habet, & comici.

885 AN. Hunc (feniculum) alloquere, & cum eo recede hinc: tu vero,

Amicellule tibicen, tibias fumens

Dignum te ac me canticum accine.

AL. AN. Si quis vult aliquod bonum

Pati, ei apud me dormiendum est.

890 Neque enim apud adolescentulas solertiam reperias aut sapientiam,

Sed in iis, quae paulo maturiores sunt;

Neque ulla magis quam ego

Amare velit amicum, quocum

Rem habuero; sed ad alium aliquem statim avolet.

895 PUELL. Ne inideas puellis:

- Quippe voluptas ineſt
Delicatis earum cruribus,
Et efflorefcit in illarum papillis. Tu vero, ô Anus,
Decumbis & uncta es,
900 Ut Acheruntis cura ſis.
AN. Excidat tibi foramen,
Et epiclintrum amittas,
Cum voles ſubagitari;
Et in lecto ſerpentem reperiſas,
905 Et intra eugium attrahas, volens oſculari (Veneri operam dare.)
PUELL. Eheu, eheu; quid patiar (faciam?) non venit mihi urina.
Sola autem hic relinquor: nam
Mater mea alio abiit:
Nec alioqui haec mihi dicenda ſunt.
910 Sed, ô nutrix, precor,
Accerſe huc Orthagoram, (ita tua aetate Fruaris,) quaeſo.
AN. Jam, ô miſella, more
Ionico pruris.
915 Videris autem & Labda ſecundum Lesbios:
Sed nunquam mihi praeripies
Hos meos amores (delicias:) meam autem
Horam (tempus) non perdes, aut adeo auferes.
PUELL. Canta quantum vis, & proſpice e fenestra velut felis.
920 Nemo enim ad te prius ingreditur quam ad me.
AN. Anne ut efferaris? PUELL. Mirum quod fiet, ô marcida.
AN. Minime vero. PUELL. Quid enim dicat miſella anicula?
AN. Non tibi mea ſeneſtus moleſta erit. PUELL. Quid igitur?
Anchufa magis (purpurifſum) & tua ceruſſa.
925 AN. Quid mecum loqueris? PUELL. Quid vero oblique per fenestram
proſpicias? AN. Ego?
Canto apud me Epigeni meo amico.

PUELL. Tibi enim aliquis amicus fit praeter Gerem?

AN. Offendet tibi Epigenes; cito enim ad me veniet:

Hic enim ipse est, te quidem, ô perniciës,

930 Nullo modo egens. PUELL. Per Jovem, ô putrida, ô pestifera,

Statim id offendet; nam ego hinc abeo.

AN. Et ego pariter, ut noris me mulco magis sapere.

JUVENIS, ANUS, VIR, PUELLA.

JUV. Utinam liceret (possem) apud puellam dormire,
Et nil ante subagitare
& Deforme (refimum) & anile! neque enim isthuc tolerabile
Est viro libero.

AN. Ejulans (invitus) tamen per Jovem futues:

Neque enim haec sub Charixena sunt:

Aequum est haec secundum

940 Legem fieri, si quidem populari imperio gubernamur.

Sed abeo observatura, quid tandem facturus sis.

VIR. Utinam, ô dii, formosam aliquam solam habeam,

Ad quam appotus venio, jampridem desiderans.

Juv. Decepi scelestam illam aniculam;

945 Quippe abiit, putans videlicet me intus esse.

AN. Verum enim vero hic ipse est, cujus modo meminimus.

Huc quidem veni, huc ades, quod mihi amicum est; huc ad me

Accede, & mecum concumbens

Delectationem noscas & experiaris. Quippe me mirum in modum
amor tuorum

950 Capillorum quatit: (agitat:)

Ingens autem desiderium in me irruit,

- Quod me lacerat. (vellicat.)
Sine quaefo, Amor, & facito, ut hicce in lectum
Meum veniat. JUV. Huc, ô huc, ad me
955 Descendens januam hanc aperi;
Sin minus, fufus hic jacebo mortuus.
ô Amicula, in tuo finu volo
Lafcivire cum tuis natibus.
Venus, quid me amore erga hanc incendis?
960 Sine quaefo, ô Amor, & facito ut haec in lectum
Meum veniat. Et haec quidem pro mea neceffitate
Satis dicta funt. Tu vero mihi,
ô Mea voluptas, oro te,
Aperi fores & da amplexum: tui gratia labores perpetior.
965 ô Ludicrum meum aureolum, mea cura,
Veneris planta, Mufae apicula, Gratiarum alumna, facies deliciarum,
Aperi, amplectere me: propter te labores patior.
AN. Heus tu, quid fores pulfas? an me quaeritas? JUV. Unde autem?
AN. Januam tamen pulfabas. JUV. Emoriar igitur, fi id fecerim.
970 AN. Quid volens huc venifti facem manu tenens?
JUV. Anaphlyftium quendam hominem quaerens. AN. Quemnam?
JUV. Eum qui te fubagitabit, quem fortaffe expectas.
AN. Per Venerem, velis nolis.
JUV. At nunc fupra fexagenarias non
975 Inducimus, fed retro rejecimus;
Quippe eas, quae intra viginti annos funt, judicamus.
AN. Haec olim fub fuperiori dominatione erant, ô Glycon.
Nunc autem decretum & certum eft nos primum inducere.
JUV. Apud eos qui volent, fecundum legem, quae apud Paetos eft.
980 AN. At enim non coenabis, fecundum legem, quae apud Paetos eft,
JUV. Nefcio quid dicas; haec prius mihi pulfanda eft.
AN. Quum videlicet prius meam pulfaveris januam.

- Juv. Sed nunc pollinarium non petimus.
 AN. Scio ego me a te amari; sed nunc subito attonitus haeres,
 985 Quod me ad fores reperisti; verum admoveas os, ut osculer.
 Juv. At enim, ô misera, amatorem tuum formido. AN. Quem?
 Juv. Optimum illum scilicet pictorum. AN. Hic autem quis est?
 Juv. Qui mortuis lecythos pingit;
 Quamobrem abi intro, ne te pro foribus videat.
 990 AN. Novi quid velis. Juv. Ego te per Jovem (hic relinquam.)
 AN. Ego per Venerem, quae me forte elegit,
 Te haud dimittam. Juv. Deliras, ô anicula.
 AN. Nugaris tu; ego enim te ad lectum meum ducam.
 Juv. Quid quaeſo opus fit uncis extrahendis cadis emere,
 995 Cum liceat vetulam hanc demittendo
 E puteis cados reprehendere?
 AN. Noli joculari, miser; sed huc domum sequere.
 Juv. At enim mihi neceſſe non est, nisi bonorum meorum
 Quingentefimam deposuisti, ut sit communis reipublicae.
 1000 AN. Per Venerem, nihilominus tibi faciendum est; nam
 Mirifice gaudeo, ubi cum iis, qui tua aetate sunt, dormio.
 Juv. Ego vero mirum in modum aegre fero, si dormiendum cum mu-
 lieribus, quae tua aetate sint,
 Neque ad id faciendum unquam adduci potero. AN. Sed, per Jovem,
 Hoc te coget. Juv. Quid hoc est?
 1005 AN. Decretum, juxta quod tibi ad me veniendum est.
 Juv. Recita ipsum, quodnam tandem est? AN. En tibi recito.
 Censuerunt mulieres, si vir juvenis
 Puellam habere cupiat; eam non ante subagitare, quam
 Aniculam ante praeagitet; si vero nolit
 1010 Prius praeagitare, at expetat juvenculam,
 Liceat senioribus feminis juvenem illum
 Trahere impune, mentula ipsumprehendendo.

- JUV. Hei mihi, *Praeagitor (Procrustes)* hodie fiam
 AN. Noftris fcilicet legibus parendum eft.
- 1015 JUV. Quid fi me liberet, (eripiat,) ex popularibus
 Aut ex amicis veniens quispiam? AN. Sed dominus
 Supra medimnum nullus nunc vir eft.
- JUV. Abjuratio vero nulla eft? AN. Haud opus verfugia (tergiverfatio-
 ne.)
- JUV. At enim mercatorem efle me caufabor. AN. At enim plora tu
 (abi ia malam rem.)
- 1020 JUV. Quid igitur oportet facere? AN. Huc ad me fequi.
- JUV. Et haec mihi faciendi neceffitas eft? AN. Et Diomedea quidem.
- JUV. Subfterne nunc primum origanum,
 Et quatuor palmites frangens eos fuppone,
 Et coronam fume, & appone lecythos,
- 1025 Et aquae purae urnulam pro foribus.
- AN. Sane quidem tu cribrum mihi emes.
- JUV. Ita per Jovem: praeterea etiam fi quid opus cereis, (emam:)
 Quippe te mox intus perituram arbitror.

ALIA PUELLA, ANUS, JUVENIS.

PUELL. Quo hunc trahis, tu? AN. Eum, qui meus eft, domum induco.

PUELL. Idque non fapienter fane faciens; neque enim aetatem habet

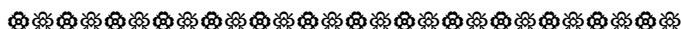
Ut apud te dormiat, cum tantillus fit; quandoquidem

Mater ei potius, quam uxor effes.

Quamobrem, fi eft, ut legem hanc plane conftituatis,

Totum orbem Oedipodibus implebitis.

- 1035 AN. ô Detestanda, prae invidia hanc legem
 Commentata venis: at ego te male accipiam.
 Juv. Per Jovem Servatorem, gratum mihi fecisti.
 ô Mel meum, hanc anum a me amovens;
 Quare pro his beneficiis ad vesperam
 1040 Magnam tibi & crassam gratiam referam.

ANUS, ALIA ANUS, JUVENIS.

- A**L. AN. Heus, heus tu; quonam ipsum trahis, contra legem
 Scilicet, qua cautum est, ut is juxta me
 Prius dormiat? Juv. Me miserum!
 Unde, ô perdita, huc deflexisti?
 1045 Nam hoc quidem malum illo altero malo (anu) etiam deterius est.
 AN. Huc ades. Juv. Ne me quaeso negligas
 Tractum ab hac. AN. Non ego te quidem ipsa (traho,
 Sed lex trahit. Juv. Non me tu quidem (mulier) trahis, sed
 Empusa, (spectrum, terribilamentum) quae tota sanguineo colore
 tincta est.
 1050 AN. Heus age, ô mollicelle, sequere huc propere, & omitte longos
 logos.
 Juv. Sinito saltem ire me cacatum,
 Ut animum interea recipiam; sin minus,
 Hic tu me statim rubrum aliquid facientem
 Prae metu videbis. AN. Bonum animum habeto, veni intro, est ubi
 cacare
 1055 Possis. Juv. Sed ego metuo male, ne plus etiam quam volo.
 Itaque duos tibi fidejussores dare paratus sum, & quidem locupletes.
 AN. Noli dare. AL. AN. Heus, heus, quo tu cum illa?

- Juv. Non eo, fed trahor.
 Verum, quaecumque fis, tibi Dii bona multa dederint,
 1060 Quae me male habitum haud deſeras. Sed, ô Hercules,
 ô Panes, ô Corybantes, ô Caſtores,
 Quanto hoc malum illo altero malo etiam pejus eſt!
 At quid hoc tandem negotii eſt?
 An hoc ego fimiolam ceruſſatam eſſe dicam?
 1065 Vel aniculae ſpectrum, quae ab Orco ad nos redierit?
 AN. Mitte me ridere: ſequere huc. AL. AN. Huc quidem ad me.
 AN. Fruſtra; neque enim illum unquam dimittam. AL. AN. Neque
 ipſa quoque.
 Juv. ô Peſtes! ô ſcelera! me miſerum deartuabitis.
 AN. Certe enim ex lege oportuit te una mecum eſſe.
 1070 AL. AN. Minime, ſi quae alia deformior anus prodierit.
 Juv. Si igitur a vobis, ô vetulae, prius perditus fuero,
 Quî tandem ad formoſulam illam puellam adire potero?
 AN. Ipſe quidem diſpice; interim hoc tibi faciendum eſt, quod volo.
 Juv. Utram veſtrum priorem hinc abigam, ea ut me liberem?
 1075 AN. Haud ſcio; fed veni huc ad me. Juv. Haec igitur me dimittat.
 AL. AN. Huc potius ad me venito. Juv. Sane quidem, ſi me illa altera
 dimittat.
 AN. At ego te per Jovem haud dimiſero. AL. AN. Nec ego quoque.
 Juv. Moleſti vero portitores eſſetis. AN. Quid ita?
 Juv. Quia vectores veſtros huc illuc trahentes laceraretis.
 1080 AN. Huc tacitus veni. AL. AN. Non per Jovem, fed ad me potius.
 Juv. Plane res eſt ſecundum Cannoni decretum;
 Videlicet hinc illinc prehenſum futuere oportet.
 Sed quî tandem fieri poterit, ut ambas quaſi remos duos agitare poſſim?
 AN.. Facile iſtuc, ſi ollam bulborum devoraveris.
 1085 Juv. Vae miſero mihi, jam prope oſtium ſum,
 Dum trahor. AL. AN. Sed nihil lucrabere:

Una enim tecum cadam. Juv. Ne faxis per Deos:

Uno enim malo premi melius est quam duobus.

AN. Per Hecaten, id tibi faciendum, velis nolis.

1090 Juv. ô Me ter miserum, siquidem & diem integrum

Et noctem integram vetus & putrida anus subigenda est;

Tum postquam hac liberatus fuero, denuo

Phryne alia anus repetenda erit, quae lecythum ad maxillas habet.

Annon igitur ego infelix sum? certe invitis diis natus,

1095 Per Jovem Servatorem, & infortunatus,

Qui cum hujusmodi belluis natabo

Invitus; tamen si quid passus fuero saepius

Ab his meretricibus inapuratis, huc navigans (me immergens)

ANCILLA, HERUS, CHORUS.

AN. Felicem vero Atticum populum, me quoque non minus
Felicem, heram vero meam longe omnium felicissimam:

Vos quoque felices estis, quae juxta fores nostras

Habitatis, vicinique omnes ex popularibus nostris;

Ego quoque ultra illos omnes, quamvis ancilla sim,

Quae unguentis, ô Jupiter, bonisque & fragrantibus

1110 Delibuta sum! sed illa etiam longe longeque superant

Amphorulae vino Thasio plenae.

Nam illarum odor in capite diutius manet;

Cetera autem efflorescentia avolant.

Itaque magno intervallo, & maximo quidem, illa exsuperant ampho-
rulae.

1115 Infunde ergo merum (totam noctem me laetiolem reddet)

Vinum illud eligens, quod maxime odoratum sit.

PARABASIS.

H. Nunc iudices aliquid monere volo:

Primo ut, qui inter illos sapientes sunt, de me iudicent, eorum memores

quae in hac fabula recte & sapienter dicta a me fuere.

Secundo, ut qui libenter rident, ii de me iudicent, memores quam festive

& ridicule multa protulerim.

Itaque, ni fallor, fere omnes de me ferre sententiam jubeo,

1150 Neque sortitionem fieri; cur enim mihi obstit, quod hic chorus ante ceteros evocatus est?

Quare haec omnia meminisse decet,

Neque fidem jurisjurandi violare, sed de choris ex merito iudicare;

Neque eosdem mores colere, quos colunt diobolares meretriculae,

Quae semper postrema meminerunt, priorum oblatae, si quid eis bene feceris.

1155 Nunc nunc, ô amicae mulieres,

Tempus est, si hinc exire volumus,

Saltitando ad coenam ire. Cretico igitur rhythmō

Te move itidem uti facio. SEM. Hoc quoque facio.

CH. Et has quoque leves

1160 Agili crure ad rhythmum moveri: nam mox apponetur

Coena copiosissima, ollae, falfamenta, cartilaginosi pisces, mustelli,

Reliquiae calvariarum cum acri intrito,

Laferpitium cum melle interfuso,

Turdi, merulae, columbae,

1165 Gallinarum tosta capitula, cincli,

Liviae, leporinae carnes cum intinctu defruti, cum alis.

Tu itaque his auditis mihi celeriter & celeriter

Scutellam cape, dein festina capere fertum

Ex ovi luteo cum intritis herbis, ut habeas, quod post coenam edas.
1170 Bene mones. Aliae enim jam omnia vorant.
In altum tollimini crure agili, ἰαὶ εὖ αἶ,
Epinicia εὖ οἶ, εὖ αἶ,
Coenabimus εὖ αἶ, εὖ αἶ, εὖ αἶ, εὖ αἶ.